

Nellie Bodenheim.

voorkomen of men vindt ze in de entourage er van. De kleine letters worden gevormd door zwarte poppetjes van geringere afmetingen in de grappigst-denkbare houdingen.

Het geheel is uitstekend en zeer oorspronkelijk van idee, eigen van vinding en bovendien artistiek van manier.

Daar ik nu Nellie Bodenheim's werk op meer of minder uitgebreide wijze behandeld heb, wil ik thans overgaan tot een kleine beschrijving van haar illustratief werk in het algemeen.

Wat ik hier en daar reeds in mijn détail-bespreking van sommige teekeningen opmerkte geldt in den breederen zin voor Nellie Bodenheim's talent; het is van een heerlijke openluchtige soms zelfs naïve frischheid. Er is landelijkheid in haar werk, boerschheid — door haar kunstenaars-verfijning tot een hooger plan opgevoerd en geworden tot een gevoels-element, het-

welk mejuffrouw Bodenheims originaliteit uitmaakt. Het woord heeft zoo'n onaangename klank en opdat men mij niet misversta stel ik er prijs op mij nog nader te verklaren. Ik versta hieronder een primitieve, door zijn ongekunsteldheid soms onbeholpen lijkende eenvoud van sentiment — natuursentiment zou ik haast zeggen — en van uitbeelding. Dat deze simpelheid en het innerlijke en de uiterlijke verschijningsvormen van dit talent karakteriseert wijst op een niet genoeg te loven rustig-stemmende harmonie, die we ook werkelijk in haar werk aantreffen. Het ingewikkelde of verder nog het verfijnde zijn de tegenstellingen van het gezond kinderlijke. Mejuffrouw Bodenheim's werk waaraan deze beide — den modernen tijd zoo

eigen — kenmerken geheel vreemd zijn staat dus de gevoels- en gedachtesfeer der kleinen waarvoor het bestemd is zeer nabij en in verband met hetgeen ik in het begin van deze causerie zei, stel ik er prijs op, u daarop te wijzen, dat het 't begrijpelijke brengt in een vorm, welke óók aan eischen van een schoonheidsleer voldoet. Waar Nellie Bodenheim blijk geeft zich minder in de wereld der kinderen te hebben ingeleefd, maakt zij zich samengestelder en zwieriger vormen eigen; ik doel hier op „In Holland staat een Huis.” Haar lijn wordt meer gecompliceerd, meer verfijnd en voegt zich meer naar de kleinste bijna onmerkbaar gevoelswendingen, haar samen-

stelling wordt meer overwogen en zoekt dramatische spanning. Op deze wegen nu kan de ongevormde geest haar niet volgen, zij verliest het contact met de kinderwereld, maakt een kunstwerk met buitengemeene qualiteiten en waarin haar originaliteit en haar frischheid zeer zeker zijn

TEEKENING VOOR PRENTENBOEK.

terug te vinden, maar zij maakt geen eigenlijk kinderprentenboek. Een kleine vergelijking tusschen — of liever een naast elkaar stellen van — haar werk en dat zoo geheel verschillende van onzen begaafden litograaf Theo van Hoytema die, zooals bekend is de eerste was — dit strekt hem tot niet geringe, blijvende eer — die het kinderboek op nieuwe, schoone wegen leidde, zal de moeite loonen.

Van Hoytema toont een ongemeen gevoel voor de kleur, de tint en de half tint in alle schakeeringen en nuances, in samenstel en tegenstelling. Hij geeft bewonderenswaardige fijn-doorspeurde contrasten, hij geeft prachtig gevonden, meest zacht-ruischende kleurharmonieën, maar hunne innigheid, hunne fijnheid, hunne gevoeligheid, kortom alles, wat in onze